

Exploatarea bunurilor limitate în termenii dreptății intergeneraționale. Precauție sau liberă utilizare? Analiza normativă a Legii Protecției Mediului și a Codului Silvic

Abstract: *The aim of this study is to analyse the way in which compensations and principles of intergenerational justice function toward the environment issues. I will analyse the capacities of environment policies to generate tools for protecting and preserving the limited goods such that to fulfil both the prerogatives of intergenerational principles and to secure goods demanding of the next generations (intergenerational criterion). The main assumption is that the next generations will have a claim for environment resources to maintain their lives and for economic, social, technological development, at least in the same measure as the present generations. So through normative theories I will argue that next generations cannot determine the amount of inherited resources and the responsibility lies on actual generations, to assume their successors quality and level of welfare, therefore is a need to institute some compensations and policies of fairness to restrict the abusive exploitation, to imply pecuniary and moral costs for today's citizens and to guarantee a minimal level of the next generations welfare by maintaining a good environment quality.*

Keywords: *environment policy, intergenerational justice, compensation, precautionary behaviour*

Introducere

Resursele naturale în termeni economici și sociali reprezintă bunuri disponibile consumului și satisfacerii nevoilor necesare existenței. Aceste bunuri naturale sunt împărțite în finite și infinite, însă studiul își propune să lucreze cu prima categorie de bunuri. Așadar dacă un lucru este limitat și epuizabil atunci apar chestiuni legate de proporționalitatea consumului și dozarea respectivului bun în așa fel încât acesta să satisfacă nevoile optime cât de mult posibil. Raționamentul unanim va fi acela că dacă el nu va fi exploatat rațional atunci va exista riscul dispariției sale și posibilă inexistență a unui substituent satisfăcător. Deci, următorul pas al evaluării sale va fi crearea și instituirea unui sistem legislativ care să poată autoriza, limita și sancționa consumul.

Silviu-George Colonescu

Masterand în Teorie și Analiză Politică, An I,
SNSPA

Având în vedere discuția de mai sus, cum am putea să ne folosim de un bun comun finit fără să lezăm capacitățile și accesul celorlați indivizi la acesta și în același timp să ne supunem unui consum moderat

pentru a-l conserva? Prin urmare mă voi folosi de teorii normative care vor genera ulterior legislații și instituții. Teoriile normative existente spun că trebuie să analizăm problemele prin prisma priorității, echității și egalității, de aceea, dacă ne referim la resursele naturale, gândirea colectivă trebuie să fie precută și morală. Aceasta poate fi o perspectivă intragenerațională iar pe baza acestor asumții este construită abordarea acestei analize, care își extinde cercetarea și pe dreptate intergenerațională legată de consumul de resurse și protejarea mediului. Analiza propune identificarea teoriilor normative ce stau la baza dreptății între generații și implicit principiile dozării echitabile a resurselor naturale.

Astfel principala întrebare a cercetării dorește să afle dacă bunul comun – pădurea – supus defrișării constante este utilizat în mod precautiv în concordanță cu satisfacerea nevoilor generației actuale sau exploatarea sa privează generațiile viitoare de un drept intergenerațional și le condamnă la un mediu maladiv. Sunt generațiile viitoare expuse unui risc sau unui beneficiu neașteptat? Politicile actuale au capacitatea de a gândi pe termen scurt și lung simultan, astfel încât să satisfacă nevoile comunității și să conserve resursele pentru generațiile viitoare? Politica de mediu este un mecanism de prudență sau de corectare a inegalităților din viitor provenite din excese trecute? Chiar dacă legislația de mediu emite norme de consum și conservare, protejare și sancționare, sunt aceste prevederi legislative implementate cu succes de către organele executive? Pentru a răspunde întrebărilor cercetare voi folosi cadrele normative ale dreptății intergeneraționale.

Evident, dreptatea intergenerațională nu este o teorie independent construită ci lucrează cu principii ale echității, egalității și instrumente clasice de distribuție/redistribuție (John Rawls, Ronald Dworkin). După identificarea principalelor curente de gândire și frecvențelor teoretice derivate, voi extrage un model de analiză normativă pe dreptate intergenerațională și mediu pentru a crea condițiile de lucru cu legislația din România în acest sens. Voi discuta pe marginea Legii Protecției Mediului particularizând pe Legea Codului Silvic și îmi propun să verific dacă legislația, din punct de vedere normativ, integrează componenta intergenerațională și evident dacă o utilizează în practică.

Pentru a fi validă, legislația trebuie să conțină o parte de evaluare/inventariere a patrimoniului forestier, necesară construcției limitelor de consum și aplicării sancțiunilor, o parte precautivă dedicată protejării/regenerării/împăduririi, o componentă coercitivă care stabilește și aplică sancțiunile și nu în ultimul rând mecanisme de echitate și egalitate bazate pe dezvoltare durabilă și compensații adresate următoarelor generații. Desigur, aceste componente se pot legitima doar prin aplicarea lor în realitate. Rezoluția Consiliului din 15 decembrie 1998 privind strategia forestieră a UE a stabilit un cadru pentru gestionarea sustenabilă a pădurilor. În iunie 2006, a fost adoptată o Comunicare privind planul de acțiune UE în domeniul forestier (COM(2006)0302). În iulie 2010 Parlamentul a sprijinit o propunere a Comisiei privind prevenirea introducerii pe piața UE a lemnului sau produselor din lemn recoltate în mod ilegal și o comunicare a Comisiei privind măsurile de reducere a despăduririlor care au intrat în vigoare în 2012¹.

Disputa intergenerațională în teoriile dreptății și egalității

Atunci când utilizăm/consumăm resurse suntem responsabili de faptul că dăunăm existența altcuiva prin acțiunile noastre. Uneori consumul de resurse poate fi prevenit, alteori este un act involuntar, pentru satisfacerea nevoilor (utilități, mersul cu mașina/autobuzul, gunoi etc.), însă

când produci o daună, este echitabil să suportți costurile unor compensații. Dacă gândim în termenii cost-beneficiu, presupunem exemplul lui John Broome în care propune construcția unui proiect industrial care va aduce beneficii în viitorul apropiat dar va fi dăunător generațiilor viitoare. Așadar conform moralității și echității, generațiile actuale nu trebuie să impună costuri față de cele următoare, care nu vor avea niciun beneficiu și vor fi prejudiciate². Există o obligație echitabilă pentru conservarea resurselor naturale pentru generațiile viitoare și oamenii sunt datori față de alții., mai ales când poate fi anticipată imposibilitatea salvării suficiente a unor resurse.³

Pornind de la teoria egalitaristă a echității a lui John Rawls, se contruiesc principiile dreptății intergeneraționale și formele de conservare a mediului. Așadar, cel de-al doilea principiu enunțat de Rawls spune că inegalitățile sociale și economice sunt justificate dacă posturile și pozițiile sunt deschise tuturor, în condițiile unei egalități corecte a oportunităților și sunt spre cel mai mare beneficiu al celor mai puțin avantajati membri ai societății⁴. Deci, acest principiu, aplicat pe dreptatea intergenerațională, va permite consumul de resurse și dezvoltarea actualelor generații, atâta timp cât acest consum va duce la progrese de care se vor folosi generațiile viitoare, dar dacă aplicăm și pe dreptatea intragenerațională, exploatarea va fi acceptată atâta timp cât li se permite și celorlalți indivizi să utilizeze bunul comun spre satisfacerea nevoilor sau spre progresul individual.

Christoph Lumer pleacă de la asumția că generațiile actuale îmbunătățesc condițiile de viață ale următoarelor generații, așa cum generațiile predecesoare lor au adus un aport în îmbunătățirea traiului actual. Își argumentează poziția prin exemplul Europei de Vest care s-a dezvoltat în ultimele secole datorită efortului depus de către generațiile trecute. De exemplu, progresul economic și tehnologic au redus sărăcia; au ușurat munca; au dus la apariția drepturilor civile și a sistemelor de redistribuție etc...⁵ Lumer aplică principiul diferenței al lui Rawls pe teoria intergenerațională și spune că orice generație trebuie să lase succesoarelor sale resurse suficiente încât acestea să își îmbunătățească condițiile de viață în comparație cu cele trecute și să se poată dezvolta încât să le îmbunătățească și pe cele viitoare. Deci, asumția sa este că un consum moderat de resurse neregenerabile este justificat atâta timp cât avantajează generațiile viitoare în termeni de progres⁶.

O altă teorie a dreptății redistributive care se aplică pe problema intergenerațională vine din direcția lui Ronald Dworkin. Acesta vorbește despre două tipuri de egalitate: egalitatea de bunăstare și egalitatea de resurse, și optează pentru a doua varianta ca fiind echitabilă. Respinge egalitatea de bunăstare deoarece, spune el, acest tip de egalitarism nu ar funcționa în cazul în care nu s-ar ști nimic despre preferințele indivizilor și astfel s-ar recurge tot la egalitatea de venit/resurse⁷. Aceeași obiecție o face și Rawls care se opune distribuirii unei cantități mai mari de resurse indivizilor cu preferințe mai scumpe pentru a se atinge egalitatea de bunăstare. Astfel, ei sunt în favoarea egalității de resurse⁸.

Spre deosebire de Rawls și Dworkin, G. Cohen și Richard Arneson, spun că dreptatea resursistă nu este interesată de bunăstarea indivizilor pentru că face obiecții la adresa „gusturilor/preferințelor scumpe”. Ei consideră că în loc de „egalitate de bunăstare” trebuie să folosim „egalitatea oportunității de bunăstare” astfel încât, dacă un individ dezvoltă preferințe pentru gusturi scumpe, iar altul se mulțumește cu preferințe modeste, atunci dreptatea va trebui să se adapteze după cel cu gusturi scumpe pentru a se crea cu adevărat egalitate de bunăstare⁹. Această formulă a dreptății și egalității se instrumentalizează, la fel ca celelalte, pe teoria dreptății intergeneraționale și se consideră că în cazul în care generațiile viitoare vor dezvolta gusturi scumpe, atunci este nevoie să alocăm resurse suficiente¹⁰.

Astfel, după inventarierea categoriilor principale ale teoriilor dreptății și egalității și extrapolarea lor pe problematica dreptății intergeneraționale, se observă că protecția și conservarea, implicit conceptul de compensație, sunt extrase din teoria normativă care practic generează legislația și fac obiectul analizei prezente.

Responsabilitatea intergenerațională, proporționarea și conservarea resurselor

În această secțiune voi vorbi despre modul de distribuție al resurselor în maniera intergenerațională, cum ar trebui să se facă această distribuție și echitatea ei, cazul prejudiciilor intergeneraționale, implicarea conceptului redistribuției/compensației și responsabilitatea individuală/generației. Așadar, voi opta pentru perspectiva distribuției echitabile a resurselor între generații, asumarea responsabilității generațiilor actuale pentru conservarea și transmiterea resurselor către generațiilor succesoare și pentru un sistem redistributiv-implicarea unor costuri/sanctiuni intergeneraționale și intrageneraționale- tradus în forma compensațiilor.

Inițial, voi vorbi despre principiul „*poluatorul plătește*” care ia în calcul principiul responsabilității istorice (sau a nedreptății din trecut conform lui Cowen Tyler) dar și celei actuale. Asta presupune că statele au împărțit bunul în mod egal, iar societățile mai rapid dezvoltate și-au epuizat doza repartizată poluând mai mult în procesul de dezvoltare, astfel au folosit și din porția alocată statelor sub-dezvoltate, întrucât acestea nu au avut capacitatea tehnologică să se folosească de bunul primit¹¹. Principiul presupune câteva obiectii, respectiv, cei care au poluat s-au aflat în spatele unui „*văl al ignoranței*” astfel nu au avut cunoștința despre bunul limitat (aici, atmosfera sau teritoriu conform lui Tyler) și efectele acțiunilor lor astfel au acționat după principiu „*primul venit, primul servit*” sau „*liber pentru toți*”. Dacă luăm în considerare aceste obiectii atunci niciun procedeu de redistribuție sau compensare nu mai e valabil iar Gardiner spune că dacă nu i-am supune la costuri pe cei ce au beneficiat de mai mult decât cantitatea de resurse alocată lor, atunci cei dezavantajați vor fi vulnerabili¹² și ar fi motivați să consume și ei la rândul lor la fel de mult. Astfel principiile enunțate mai sus nu sunt echitabile, deci principiul poluatorul plătește este unul fezabil din punct de vedere normativ¹³.

Joseph Mazor susține ideea de „*obligație a transferului unei cote egale*”. Conform acestui principiu fiecare generație are sarcina să lase următoarelor generații o cantitate egală de resurse, la fel de multe și la fel de bune¹⁴. El spune că o dată ce membrii unei alte generații există, membrii primei generații au datoria să le acorde o parte din resursele naturale sau resurse echivalente egale cu cantitatea de care s-a bucurat prima generație¹⁵.

Ca o critică a acestor asumptii, Brian Barry susține că generațiile viitoare nu au nicio putere de amenințare și revendicare față de generațiile anterioare lor. El spune că nu poate exista o reciprocitate între generații pentru că nu trăiesc ambele în același timp, iar prima generație nu e obligată să o ajute sau să îi transfere resurse următoarei generații pentru că aceasta nu a contribuit cu nimic la existența generației inițiale, iar Derek Parfit propune aceeași critică prin „*problema non-identității*” susținând că generațiile următoare nu cunosc prejudiciile aduse resurselor și astfel nu pot emite revendicări în necunoștință de cauză¹⁶. Mazor combate critica lui Derek Parfit și spune că generațiile următoare în aceste condiții într-adevăr nu pot avea revendicări pentru o „*nedreptate din trecut*”, însă pot avea pretenții pentru că e neîndreptățită în timpul existenței sale, având în vedere prerogativa echității și egalității în raport cu generațiile trecute. Deci, Mazor își menține poziția și afirmă că generațiile prezente trebuie împartă

o cantitate egală de resurse cu succesorii săi, să își asume obligațiile față de generațiile viitoare și să plătească compensații pentru resursele utilizate (equal-share-transfer obligation)¹⁷.

Precauție și echitate intergenerațională în Legea Codului Silvic din România

În această secțiune aplicativă voi analiza legea privind protecția mediului și Codul Silvic din România. Voi prezenta legislația în vigoare și voi extrage articolele relevante, constitutive ale componentelor normative: protejare/conservare, compensare/redistribuire și coerciție. Apoi voi face paralela cu rapoartele de mediu privind fondul forestier. În urma acestei analize voi putea constata dacă prevederile legislative respectă principiile normative conform cărora se urmărește protejarea mediului și conservarea sa pentru generațiile următoare, dacă acțiunile întreprinse de către organele executive/control reușesc să își îndeplinească atribuțiile conform legislației.

La baza politicii de mediu a Uniunii Europene stau Articolele 174-176 ale Tratatului Comunității Europene (TCE) și Articolele 2, 6 și 95. Astfel, Articolul 174 propune ca politica comunitară în domeniul mediului să contribuie, printre altele, la conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului și utilizarea rațională și prudentă a resurselor naturale. Această politică din spațiul comunitar se bazează pe principiile precauției, prevenirii, „poluatorul plătește”¹⁸.

Legea 46/2008 actualizată a Codului Silvic¹⁹ include 139 de articole construite pe principiile protejării și conservării, aici fiind inclus și cadrul coercitiv (sanțiuni/control) și cel redistributiv (compensații, alocări bugetare). Așadar, pe componenta *conservare/protejare /dezvoltare durabilă* întâlnim art. 5 cu principiile care stau la baza gestionării durabile a pădurilor. Apoi articolele 17, 19-25 prevăd modul de gospodărire și întreținere a pădurilor, principiile și normele tehnice în acest sens și cheltuielile necesare întreținerii și protejării. Aici se include realizarea lucrărilor de regenerare, lucrări de îngrijire, prevenire și combatere a bolilor, exploatarea rațională a masei lemnoase. Articolele 28-33 reglementează defrișarea speciilor în particular și prevăd reconstrucția ecologică (Art. 33). În articolele 48-50 sunt stabilite normele de prevenire și stingere a incendiilor, iar articolul 88(1),(3) stabilește termenii programelor naționale de împădurire, în timp ce art.90 aplică acești termeni în cazul perdelelor forestiere de protecție care constituie un obiectiv major de interes public. Mai sunt incluse art.78-82 care militează pentru educația ecologică și formarea unei conștiințe ecologice în scopul dezvoltării durabile și protejării (art.81-Luna plantării arborilor). De aici putem trage concluzia, din punct de vedere al principiilor normative, că statul încearcă să educe generațiile actuale în scop conservator pentru ca aceste să nu dezvolte tendințe de exploatare excesivă care ar putea dăuna mediului și generațiilor viitoare.

Apoi, pe componenta de *compensații/redistribuirii/finanțare*, practic, tot în scopul protejării și conservării, găsim în articolele 19-25,33 stimulente financiare din partea statului pentru protecție și conservare dar și compensații în caz de calamitate. În articolele 34-47 se prevăd costuri, taxe și compensații venite din partea proprietarilor de păduri (art.66- cei care au autorizație de exploatare plătesc o sumă de 5% din contractul de exploatare la începutul contractului care se varsă în fondurile de reconstrucție a pădurilor stipulate în art. 41-42 (Fondul de ameliorare a fondului funciar și Fondul de conservare și regenerare). Din aceste fonduri compensatorii sunt finanțate împăduririle cu perdele forestiere de protecție (art.90(4); art. 91), iar la rândul lor, proprietarii, sunt compensați prin art.101 atunci când sunt făcute împăduriri pe terenurile lor cu astfel de perdele forestiere. Art.89-91 presupun construirea de programe de

dezvoltare durabilă și protecție, clar definite în spațiu și timp (2 milioane ha până în 2035) și în plus realizate din „fondul de ameliorare a fondului funciar, fondul de conservare și regenerare a pădurilor, alocații de la bugetul de stat” ceea ce înseamnă că sistemul de taxare-redistribuire este clar definit și este construit în scop progresist.

Componenta coercitivă de *control și sancțiuni* este prevăzută încă de la început (art.8-9), art. 53 restrângerea drepturilor proprietarilor, art. 70 prevede confiscarea lemnului defrișat ilegal și valorificarea sa în scopul compensării iar de la art.102-139 se află doar prevederi legale și sancțiuni, împărțite în funcție de forma de proprietate și de amplitudinea infracțiunilor, cele mai drastice sancțiuni fiind aplicate în cazul defrișării perdelelor forestiere de protecție și a pădurilor protejate (art.105).

Legislația privind Codul Silvic se pare că se fundamentează pe principii normative aparținând echității și egalității. Implicit aceste principii reformulate în manieră reglementativă/ formală, vizează și generațiile viitoare pentru că le asigură o cantitate satisfăcătoare de resurse, nu le privează teoretic de un bun comun necesar nevoilor lor și nu îi condamnă la un mediu maladiu. Dar, în continuare, voi analiza practicile reale ale autorităților române și ale administratorilor de păduri, în funcție de forma de proprietate, în problema de mediu pentru a determina eficiența legislației și a organelor executive.

Păduri de stat (Regia Națională de Păduri – RNP-Romsilva)²⁰

La data de 31.12.2013 suprafața totală a fondului forestier proprietate publică a statului, administrată de RNP – Romsilva, este de 3.227.907 ha reprezentând aproximativ jumătate din fondul forestier național. Acest fond forestier din administrația RNP-Romsilva este constituit în două grupe funcționale- păduri cu funcție specială de protecție și păduri cu funcție de producție și protecție:

1) grupa I funcțională (păduri cu funcție specială de protecție)

Total- 1.808.640 ha (58%). Aici intră păduri cu funcție de protecție a apelor și solurilor, cu funcții de recreere, de protecție contra factorilor climatici și industriali.

2) grupa II funcțională (păduri cu funcție de producție și protecție)

Total – 1.310.202 ha (42%) + 109.065 ha (alte categorii de folosință). Aici sunt incluse terenurile care servesc nevoilor de cultură/producție/administrație silvică, fâșia de frontieră și terenuri aflate în litigii.

– Împăduriri –

În 2010 a fost lansat Programul Național de Dezvoltare Forestieră, vizând *terenuri degradate* și cu randament agricol scăzut, spre a fi împădurite 49.300 ha²¹.

În perioada 2005-2013 a fost prevăzută împădurirea a 156.000 ha terenuri degradate (20.4 mii ha de stat și 135.5 mii ha private) din care s-au împădurit în total doar 18.500 ha (12%). Cu o medie anuală de împădurire de 2000 ha, cele 155.900 ha prevăzute a se împăduri până în anul 2035 se vor împăduri în următorii 78 de ani²². Până în 2020 se vor mai împăduri 13 mii ha terenuri degradate, suprafață mult inferioară celei prevăzute în ultima variantă a Programului național de împădurire (55.000 ha), care a operat o drastică diminuare a obiectivelor prevăzute pentru anul 2020, în programul elaborat în anul 2010²³. Finanțarea acestora este acoperită de bugetul de stat și/sau din Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică²⁴.

În programul de împăduriri mai intră și înființarea *perdelelor forestiere de protecție*, aceasta obligatorie pentru persoanele fizice și juridice ale căror suprafețe au fost cuprinse în docu-

mentațiile tehnico-economice. Art.90 din Codul Silvic din Legea nr. 46/2008, prevede că administrarea perdelelor forestiere de protecție se face, în mod obligatoriu, prin ocoalele silvice, iar finanțarea acestei administrări se realizează de la bugetul de stat iar persoanele fizice sau juridice pe ale căror terenuri agricole se înființează perdele forestiere de protecție rămân în continuare proprietari pe terenul respectiv și primesc anual, până la închiderea stării de masiv, o compensație a pierderii de venit²⁵. Aceste compensații privind pierderile de venit și asigurarea costurilor de înființare de către stat prin finanțarea de la bugetul de stat și/sau din fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinația silvică apar în Legea 46/2008 a Codului Silvic (Art. 41(1b,c), Art. 42(1b), Art. 90, Art.91)²⁶ și O.M. nr.649/2008, O.M. nr. 706/2008.

În anul 2013 s-a actualizat Program de realizare a perdelelor forestiere de protecție pe perioada 2010-2035 și s-a propus, printr-o hotărâre a guvernului, o creștere a totalului de perdele forestiere la 37.000 ha însă în perioada 2005-2013 au fost realizate doar 388 ha perdele forestiere iar la începutul 2014 suprafața de perdele forestiere mai mică cu 5.500 ha decât în 1957)²⁷. Deci la fel ca programul de împădrire al terenurilor degradate, acest program întâmpină deficiențe de implementare și procedurile derulate sunt greoaie.

Regenerarea pădurilor se face pe cale naturală (regenerări naturale) sau pe cale artificială, prin împădurire. Codul silvic impune proprietarilor/administratorilor de păduri obligația de a regenera pădurile în cel mult două sezoane de vegetație de la executarea tăierii unice sau definitive și de a constitui fondul de conservare și regenerare a pădurilor, din care să se finanțeze lucrările de regenerare și de îngrijire a arboretelor²⁸.

Din analiza datelor privind suprafețele de pădure rămase neregenerate în termenul legal la finele anului 2013, a rezultat că aproape 60% din suprafețele afectate de tăieri ilegale și de acțiunea factorilor biotici și abiotici au rămas neregenerate, iar din totalul suprafeței regenerare aproape 70% o reprezintă regenerările naturale. Astfel în perioada 2010-2013 au fost supuse procesului de regenerare 98.208 ha fond forestier de stat RNP-Romsilva din care au fost finalizate doar 63.971 ha, majoritatea fiind regenerare naturală²⁹.

– Defrișări –

În perioada 1990-2011, volumul tăierilor ilegale din pădurile României s-a menționat cu unele fluctuații anuale la un nivel extrem de ridicat, cele mai afectate de acest flagel fiind pădurile aflate în proprietatea statului. Potrivit Greenpeace, în România se taie peste 3 ha de pădure/oră, iar din informațiile RNP-Romsilva rezultă că zilnic se exploatează 41 ha, o mare parte furturi/tăieri ilegale. Anul 1992 a reprezentat maximumul de tăieri ilegale al perioadei 1990-2011 în care 281.517 m.c lemn au fost defrișați. În intervalul 2006-2011 se observă că în 2011 s-a constatat o creștere cu 12,4% a tăierilor ilegale față de 2010, dar în același timp o scădere cu 3,5% față de anul de vârf (2009) al tăierilor ilegale din perioada analizată³⁰.

Dar RNP-Romsilva are un program de recoltare (defrișări legale) în 2015 a 9.412 m.c lemn (74% din volumul maxim admis la recoltare din fondul forestier)³¹. Estimarea volumului de masă lemnoasă tăiată ilegal se rezumă la constatările organelor de control silvic, care nu au capacitatea de a superviza întreg fondul forestier, iar volumul de lemn tăiat ilegal ce apare în cifrele oficiale nu reflectă nici pe departe amploarea fenomenului de aceea o metodă de mascare a tăierilor ilegale este cea a recoltării prin produse accidentale categoria I³². Astfel în perioada 2012-2013, din 6.434 m.c lemn doar 211 m.c (4.2%) au avut aprobare de derogare de la prevederile amenajamentelor silvice. Așadar suspiciunea că în spatele recoltării de produse accidentale I s-ar afla și tăierile ilegale de masă lemnoasă este întărită de repartierea semni-

ficativă a acestor tăieri în special în zona pădurilor private (persoane fizice sau unități administrative-teritoriale)³³.

Din analiza efectuată de către auditorii publici externi (Curtea de Conturi), s-a constatat că statul, prin RNP-Romsilva, alocă însemnate resurse pentru paza pădurilor dar, cu toate acestea, volumul tăierilor ilegale a continuat să se mențină an de an la un nivel foarte ridicat deoarece controlul în pădure, la locul unde au avut loc tăierile ilegale, s-a realizat într-o măsură mai redusă (18,6% din totalul verificărilor), fapt ce a favorizat în opinia auditorilor publici externi menținerea unui curent infracțional ridicat la locurile de exploatare/tăiere, efectuarea unui număr extrem de redus de acțiuni de control asupra activităților cu impact major asupra domeniului forestier, lipsa unei baze de date în sistem electronic pentru monitorizarea infractorilor și recidivelor, ceea ce a condus la încurajarea/perpetuarea infracțiunilor la regimul silvic prin tăieri și comercializări ilegale de material lemnos din pădurile proprietate publică a statului.

Păduri private

La data de 30.04.2014 situația retrocedărilor de fond forestier proprietate privată reprezenta 3.338.609 ha suprafețe de terenuri cu destinație forestieră validate iar 3.171.594 ha puse în posesie proprietarilor. Aici vorbim despre persoane fizice, forme asociative de proprietate, unități de cult/învățământ, unități administrativ-teritoriale³⁴. Raportul Curții de Conturi estimează că până în 2012 circa 561.168, 84 ha terenuri forestiere din proprietatea publică a statului au trecut sau sunt pe cale să treacă abuziv în proprietate privată. Multe păduri private servesc exploatarea de lemne și industriei de cherestea. Față de situația la 31.12.2010, în perioada 1.01.2011-30.06.2012, s-au înregistrat multe situații de respingere a cerințelor de reconstituire a dreptului de proprietate sau situații de renunțare de către solicitanți³⁵.

Toți proprietarii și deținătorii de fond forestier sunt obligați să își asigure administrarea sau serviciile silvice printr-un ocol silvic autorizat (Art.10 din Legea 46/2008) și pot beneficia de lucrări de punere în valoare și autorizare spre exploatare de masă lemnoasă numai dacă au amenajament silvic întocmit de către serviciul silvic autorizat, pe baza unui contract (art. 16, alin. (2) și art. 129 din Legea nr. 46/2008). Comercializarea masei lemnoase ține de dreptul proprietarului de a exploata bunurile aflate pe proprietatea sa, cu condiția ca veniturile obținute să fie utilizate pentru a acoperi cheltuielile pe care le incumbă serviciile silvice care trebuie efectuate în concordanță cu prevederile amenajamentelor silvice și pe întreaga perioadă de valabilitate a acestora. Dacă sunt îndeplinite aceste condiții, se poate considera că administrarea prin intermediul contractelor de prestări servicii silvice își atinge scopul, chiar dacă administratorul nu e organizat ca o regie autonomă³⁶.

– Împăduriri –

La capitolul împăduriri în cadrul pădurilor private s-au efectuat regenerări(artificiale, naturale) iar în perioada 2010-2013 s-au împădurit 30.179 ha³⁷.

– Defrișări –³⁸

Exploatarea masei lemnoase se face după obținerea autorizației de exploatare și predarea parchetului, cu respectarea regulilor silvice și în conformitate cu instrucțiunile privind termenele, modalitățile și perioadele de colectare, scoatere și transport al materialului lemnos, aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicul-tură. [...] persoanele fizice pot exploata în regie proprie un volum de maximum 20 m³/an din pădurile pe care le au în proprietate. [...] modul de marcarea arborilor sau a unor loturi de arbori se stabilesc prin regulament aprobat prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicul-tură³⁹.

În perioada analizată 2005-2011, volumul tăierilor ilegale din pădurile private administrate pe bază de contracte de către RNP-Romsilva a fost de 194.600 m.c. Având în vedere volumul mediu de 217 m³/ha, rezultă că în perioada analizată s-a tăiat/defrișat ilegal pădurea de pe o suprafață de 89.674 ha⁴⁰. Pe baza principiului „*poluatorul plătește*” este constituit *Fondul pentru Mediu* prin care se descurajează poluatorii/exploatatorii prin taxare și finanțarea proiectelor cu un impact pozitiv asupra mediului. Pe lângă taxare, aceștia, în procesul de regenerare a pădurilor, exploatează masa lemnoasă prin extragerea arborilor maturi ce trebuie înlocuiți de arborete tinere. Astfel experții Curții de Conturi constată că aceste contribuții la Fondul de Mediu generează venituri de trei ori mai mari decât plățile efectuate pentru susținerea programului de împădurire a terenurilor degradate⁴¹.

Păduri virgine⁴²

În anul 2000, prin Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate, a fost creată rețeaua națională de arii protejate, care a inclus în zona de protecție strictă a acestor arii (parcuri naționale și naturale, rezervații științifice), o suprafață de 55 000 ha păduri virgine.

În privința regimului de protejare a pădurilor virgine până în anul 2010, cca. 55.000 ha (25%) sunt incluse în zonele de protecție strictă, cca.150.000 ha (69%) protejate prin prevederile amenajamentelor silvice, fiind încadrate în grupa funcțională I a pădurilor cu funcții speciale de protecție, cca.14.000 ha (6%) încadrate prin amenajamente în grupa funcțională II a pădurilor cu funcții de producție și protective. Prin legislația silvică și prin amenajamentele silvice, tăierile în aceste păduri sunt total interzise, în unele cazuri fiind acceptate ca excepție doar lucrări de conservare, menite să asigure existența și continuitatea pădurilor respective.

Printr-un proiect realizat de RNP-Romsilva pe perioada 2000-2003 privind situația pădurilor virgine, România deținea 218.493 ha păduri virgine inventariate, suprafață neschimbată până în anul 2010. Raportul Curții de Conturi susține că motivul pentru care acest tip de păduri de stat au rămas intacte este reprezentat de condițiile grele de accesabilitate, păstrându-se astfel caracteristicile pădurilor virgine. Faptul că România deține în prezent o suprafață importantă cu păduri virgine, este o consecință a conservării și protejării lor de-a lungul zecilor de ani de către silvicultori, prin prevederile amenajamentelor silvice.

Parcuri naturale și naționale⁴³

Potrivit punctelor 6-7 din anexa Legii 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia „*parcurile naționale*”, „*rezervațiile naturale și monumentele naturii*” fac parte din bunurile care alcătuiesc patrimoniul public al statului. Dinamica suprafeței de fond forestier de stat din parcurile naționale și naturale, conform datelor prezentate de RNP-Romsilva, rezultă că aceasta a cunoscut o diminuare continuă astfel în 2000 existau 847.433 ha (22 parcuri protejate-10 naționale; 12 naturale) iar în 2010 doar 348.871,8 ha.

Potrivit situației ariilor protejate aflate în administrarea/custodia RNP-Romsilva rezultă că, în perioada 2001-2010 s-a retrocedat nelegal din parcurile naturale și naționale suprafața de 89.418,2 ha. Prin urmare, echipa de audit a Curții de Conturi constată că deși trebuiau declarate bunuri din patrimoniul public al statului, acestea nu apar înregistrate în inventarul patrimoniului public al statului potrivit HG nr.1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și nici în alt act normativ. În prezent rețeaua națională de arii protejate este definitivată în mare măsură iar pe viitor, susțin experții Curții de Conturi, fiind necesare măsuri concrete care să asigure conservarea biodiversității și peisajului.

Concluzii

În acest studiu am analizat tema normativă cu privire la teoriile dreptății intergeneraționale cu corespondențe în problematica protejării și conservării mediului. Tema dreptății intergeneraționale am încadrat-o în teoriile egalitariste, distributive ale dreptății și echității, pentru a extrage principiile și modelul de bază al cadrului legislativ. După analiza fundamentelor normative ale dreptății intergeneraționale am trecut spre particular adică spre viziunile și perspectivele teoretice, prin intermediul cărora se poate realiza un nivel echitabil de distribuție al resurselor pe filieră intergenerațională. Asumpțiile de bază pleacă de la responsabilitatea individuală, apoi cea de grup/generație, care determină practic nivelul de bunăstare și capacitatea de satisfacere a nevoilor generațiilor viitoare. Componentele constituente ale teoriilor dreptății intergeneraționale sunt conservarea, protejarea, consumul rațional și nivelul de responsabilitate.

În secțiunea aplicativă am vorbit despre Legea Codului Silvic 46/2008 și despre încadrarea sa în teoriile dreptății distributive în termeni intergeneraționali. Am constatat astfel că legislația încorporează și este construită pe aceste principii normative pentru că acționează în sens precautiv, a dezvoltat sisteme de compensație/redistribuție pentru corectarea inegalităților sau abuzurilor, mecanisme de constrângere și coerciție, aici vorbim despre parametri legali și sancțiuni clar definite, și programe de dezvoltare durabilă spre refacere a mediului. Actele adiționale acestei legi sunt programele naționale de împăduriri (2004,2010) și articolele legislative ale Codului Silvic care pun în practică aceste principii.

În primul rând legislația românească privind mediul, în mod implicit Codul Silvic, este constituită în conformitate cu politicile de mediu ale Uniunii Europene care se fundamentează pe principii care acționează prudent asupra mediului și funcționează după principiul „poluatorul plătește”. Principiul „*poluatorul plătește*”, regăsit în teoria normativă la Gardiner este inclus în politica din România prin OUG nr. 195/2005 Art.3 privind protecția mediului și în legea Codului Silvic prin Fondul de Mediu care are ca scop descurajarea poluatorilor prin taxe și finanțarea proiectelor cu un impact pozitiv asupra mediului. Acest principiu poate fi considerat motivul principal pentru acțiunile de sancționare și colectare de taxe, trimise mai apoi în fondurile pentru conservarea pădurilor. Legea Codului Silvic 46/2008 din România se fragmentează în 3 componente constituente:

– *conservare/protejare* – pentru dezvoltarea durabilă și întreținerea bunului comun în scop intra- și intergenerațional; avem articole legislative despre gestionarea durabilă a pădurilor, mod de gospodărire în sens protectiv, mijloace de finanțare și moduri de întreținere și regenerare a copacilor, prevenire și combatere a dăunătorilor, reconstrucție ecologică și programe naționale de împădurire. Toate acestea conduc la concluzia că legislația lucrează în favoarea protecției pădurilor și se dorește menținerea acestei resurse în stare exploratorie și funcțională pentru indivizii actuali și suficientă pentru satisfacerea nevoilor intergeneraționale.

– *sancționare/coerciție* – pentru stabilirea parametrilor legali de defrișare sau exploatare și pedepsirea exceselor care prejudiciază bunul comun; pentru această secțiune sunt dedicate două capitole legislative – art.104-art.121 (răspunderi și sancțiuni) și art.122-art.139 (dispoziții tranzitorii și finale) care încheie legislația în manieră imperativă și coercitivă privind consumul resursei fondul forestier. Aici găsim prevederi legale și sancțiuni în funcție de forma de proprietate și de amplitudinea infracțiunilor săvârșite în fond forestier, pedepse drastice privind defrișările pădurilor de interes public, strategic și de protecție (perdele forestiere). Așadar această componentă secundă este clar reglementată și patentată în legislație, fapt ce caracte-

rizează propensiunea organelor legislative spre protecția mediului și combaterea acțiunilor evazive, de exploatare excesivă sau ilegală.

– *sistemul de compensații* – componentă normativă care practic derivă din componenta anterioară (sanctiuni) și folosește taxele/amenzile, colectate de la cei care exploatează excesiv sau ilegal, pentru reîmpăduriri și pentru a întreține bunul comun (pădurea) în scopul asigurării necesarului de bunuri, oxigen și spațiu de recreere pentru restul indivizilor care au nevoie și nu fac din pădure un instrument de maximizare al bunăstării prin exploatare/defrișare. Aceste compensații acoperă ambele criterii generaționale respectiv intra- și inter-; cadrul teoretic care vorbește despre formele de compensație se află în teoriile egalitariste ale echității și redistribuției ale lui John Rawls și Ronald Dworkin. Rawls spune că inegalitățile sunt justificate atâta timp cât cei dezavantajați pot prospera în urma politicilor care le oferă oportunități egale spre beneficiul lor. Aplicat pe dreptate intergenerațională, Lumer interpretează teoria și spune că va permite consumul de resurse și dezvoltarea actualelor generații, atâta timp cât acest consum va duce la progrese de care se vor folosi generațiile viitoare, dar dacă aplicăm și pe dreptatea intragenerațională, exploatarea va fi acceptată atâta timp cât li se permite și celorlalți indivizilor să utilizeze bunul comun spre satisfacerea nevoilor sau spre progresul individual.

Mai apare teoria transferurilor de părți egale și a nedreptăților din trecut (Mazor 2010). Așadar după reinventarierea cadrului normativ se poate verifica implicațiile acestuia în cadrul legislației, astfel art.19-25,33 prevăd stimulente financiare din partea statului pentru protecție și conservare dar și compensații în caz de calamitate, art. 66 supune proprietarii de păduri care au autorizații de exploatare să plătească o taxă de 5% care se varsă în fondurile de reconstrucție; în art. 41-42 apar fondurile de compensații constituite din taxele/amenzile celor care exploatează excesiv sau ilegal (Fondul de ameliorare a fondului funciar și Fondul de conservare și regenerare), din aceste fonduri compensatorii sunt finanțate reîmpăduririle, regenerările artificiale și împăduririle cu perdele forestiere de protecție (art.90(4); art 91), iar la rândul lor, proprietarii, sunt compensați prin art.101 atunci când sunt făcute împăduriri pe terenurile lor cu astfel de perdele forestiere. Mai apar programe de dezvoltare durabilă, definite în timp și spațiu (2 milioane ha până în 2035) finanțate tot din fondurile compensatorii.

Așadar, la nivel teoretic și legislativ se poate spune că Legea Codului Silvic 46/2008 funcționează pe principii favorabile mediului (conservare, protejare, sancțiuni), echitabile, redistributive, și-a creat pârgurile de implementare a acestor principii și dispune de instrumentele necesare îndeplinirii atribuțiilor legislative. Se poate spune că legislația lucrează la nivel intragenerațional, pentru că acordă și drepturi de exploatare comunităților locale pentru dezvoltarea zonelor (comunități devălmașe), dar alocă resurse către împăduriri/regenerări /agrement pentru păstrarea necesarului de bunuri de consum și recreere necesar celorlalți cetățeni, iar în același timp lucrează și în scop intergenerațional pentru că fondurile de ameliorare a fondului funciar și regenerare sunt constant întreținute, se păstrează o consecvență a alocării fondurilor considerabile pentru împăduriri iar elementul cheie îl reprezintă programele naționale de împăduriri care vizează perioade lungi de timp (2005-2035; 2010-2078) tocmai pentru alocarea unor cote echivalente de bunuri (păduri) generațiilor viitoare.

Pentru a cuantifica acțiunile și implementarea legislației am luat în considerare rapoartele Cuții de Conturi (1990-2012; 2010-2013) privind situația patrimonială a fondului forestier. Aceste rapoarte constată abateri de la legislație și ineficiența organelor executive și de control. Constatăm astfel că statul alocă fonduri și derulează acțiuni în mod frecvent și adecvat scopurilor de protejare și conservare a mediului, dar nu ajunge la randamentul dorit din cauza

„curelor de distribuție” a legislației, respectiv organele executive însărcinate cu supravegherea, sancționarea și controlul teritorial.

Conform Curții de Conturi, începând cu 1990 *proprietatea forestieră a fost fărâmițată* pentru că legile de retrocedare elaborate în trepte, confuze și lipsite de viziune au facilitat abuzurile, conflictele, litigiile, au prelungit nepermis de mult procesul de reconstituire a dreptului de proprietate și au condus la o fragmentare a proprietății forestiere. Proprietatea publică a statului asupra pădurilor s-a diminuat prin reconstituiri abuzive iar autoritățile au manifestat o oarecare pasivitate, asta pentru că autoritatea publică centrală de silvicultură nu a fost reprezentată la nivel politic înalt iar reorganizările frecvente au generat un perpetuu provizorat⁴⁴. Administrarea pădurilor în condiții de rentabilitate și cu respectarea regimului silvic este dificilă în condițiile fărâmițării proprietății, fapt ce îngreunează dezvoltarea lor într-o manieră durabilă. Dealtfel, este semnalată o legislație lacunară și incoerentă care nu corespunde cerințelor fundamentale ale domeniului silviculturii, iar prețul aceste incoerențe este plătit prin defrișările abuzive de păduri și imposibilitatea dezvoltării durabile a pădurilor.

Tăierile ilegale de masă lemnoasă sunt cauzate de fragmentarea excesivă a proprietății forestiere, reglementarea cu întârziere a regimului silvic, regimul sancționatoriu al delictelor silvice inexistent în primul deceniu de la începerea retrocedării terenurilor forestiere, necrearea unor structuri teritoriale de control în subordinea autorității centrale care răspunde de silvicultură. La acestea se adaugă creșterea gradului de pauperizare în mediul rural și pierderea locurilor de muncă din industrie și din alte ramuri ale economiei naționale, dar și întreprinzătorii care au văzut în pădure oportunitatea de a se îmbogăți rapid și fără efort, ajutați de complicitățile autorităților de pe plan local, deci corpul silvic din paznic s-a transformat în complice la furt. Estimarea volumului de masă lemnoasă tăiată ilegal se rezumă la constatările organelor de control silvic, care nu au capacitatea de a superviza întreg fondul forestier, iar volumul de lemn tăiat ilegal ce apare în cifrele oficiale nu reflectă nici pe departe amploarea fenomenului de aceea o metodă de mascare a tăierilor ilegale este cea a recoltării prin produse accidentale. Deoarece tăierile ilegale de arbori au fost însoțite de neconstituirea fondului de conservare și regenerare, împădurirea este puțin probabilă⁴⁵.

Privind *cadrul legal sancționatoriu* până în anul 2004, sancțiunile pentru nerespectarea regimului silvic în gospodărirea durabilă a pădurilor nu au avut eficacitate, în lipsa unui sistem de control instituțional articulat. Nu a existat un sistem sancționatoriu eficient, pe măsura delictelor silvice practicate în masă, iar pădurile aparținând persoanelor fizice nu erau administrate. De asemenea, până în anul 2000 nu au existat instituții de control a respectării regimului silvic și a circulației masei lemnoase. Un regulament cât de cât coerent cu privire la circulația masei lemnoase și la controlul acesteia a fost adoptat abia în anul 2004. Ulterior, în perioada 2005–2013, deși au existat un cadru legal sancționatoriu și instituții de control, efectele în combaterea faptelor privind nerespectarea regimului silvic și a circulației masei lemnoase nu au fost cele scontate⁴⁶.

Privind *împăduririle* conform programelor de împădurire elaborate la nivelul autorității centrale care răspunde de silvicultură, pentru perioada 2005-2013 s-a prevăzut împădurirea a 156 mii ha de terenuri degradate din care s-au împădurit efectiv 18,5 mii ha adică de 8,5 ori mai puțin. Din analiza datelor privind suprafețele de pădure rămase neregenerate în termenul legal la finele anului 2013, a rezultat că aproape 60% din suprafețele afectate de tăieri ilegale și de acțiunea factorilor biotici și abiotici au rămas neregenerate, iar din totalul suprafeței regenerate aproape 70% o reprezintă regenerările naturale. Până în 2020 se vor mai împăduri 13

mii ha terenuri degradate, suprafață mult inferioară celei prevăzute în ultima variantă a Programului național de împădurire (55 mii ha), care a operat o drastică diminuare a obiectivelor prevăzute pentru anul 2020, în programul elaborat în anul 2010⁴⁷.

Din concluziile de mai sus, răspunsul la întrebarea de cercetare privind utilizarea bunului comun – pădurea – este unul pesimist pentru că, având în vedere ambiguitatea legislativă, confuzia procedurală, incapacitatea și pasivitatea organelor executive și de control, fondul forestier nu este utilizat în mod prudent conform Codului Silvic, care este foarte bine fundamentat din punct de vedere normativ, se practică defrișări excesive și preponderent ilegale ce depășesc nevoile generațiilor actuale, iar privind în termeni intergeneraționali, datele ne conduc la un scenariu negativ care privează generațiile viitoare de cantitatea necesară de bunuri generată de pădure și implicit sunt condamnate la un mediu maladiv.

Deci chiar dacă legislația de mediu aflată în Legea Codului Silvic 46/2008 include prevederi legale protective, echitabile, redistributive care soluționează la nivel teoretic impedimentele intra- și intergeneraționale, în realitate există încă deficiențe ale mecanismului de prudență și corectare a inegalităților viitoare, din motive clar argumentate și probate de către organele de anchetă ale Curtii de Conturi, astfel nu putem vorbi de o transparență sau despre o vigoare instituțională care poate gestiona eficient ilegalitățile sau excesele factorilor antropici. Însă conform acelorași rapoarte sunt semne că organele executive și de control se regroupează și încep să funcționeze conform regulamentului legislativ.

Note

¹ http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/ro/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.4.4.html (accesat 5.02.2015)

² Broome, John. 2008. *The Ethics of Climate Change*. Scientific American. pp.97-98

³ Mazon, Joseph. 2010. *Liberal Justice, Future People, and Natural Resource Conservation*. Philosophy and Public Affairs Vol.38 (No.4). p.381

⁴ Rawls, John. 1971. *A Theory of Justice*. Cambridge, MA: Harvard University Press. p. 60

⁵ Lumer, Christoph. 2006. *Principles of generational justice*. în Handbook of Intergenerational Justice. Edward Elgar Publishing, Inc. Northampton, MA. pp. 45-46

Bimbacher, Dieter. 2006. *Responsibility for future generations – scope and limits*. în Handbook of Intergenerational Justice. Edward Elgar Publishing, Inc. Northampton, MA. pp.27,34

⁶ Lumer, Christoph. 2006. *Principles of generational justice*. în Handbook of Intergenerational Justice. Edward Elgar Publishing, Inc. Northampton, MA. p. 47

⁷ Dworkin, Ronald. 2000. *Sovereign Virtue. The Theory and Practice of Equality*. Cambridge. London – Harvard University Press. pp.12,14

⁸ Dworkin, Ronald. 2000. *Sovereign Virtue. The Theory and Practice of Equality*. Cambridge. London – Harvard University Press. pp.48-59

Rawls, John. 1982. *Social Unity and Primary Goods*. în B. Williams, A. Sen. *Utilitarianism and Beyond*. Cambridge. Cambridge University Press. p. 168

⁹ Cohen, G.A. 2010. *On the Currency of Egalitarian Justice, and Other Essays in Political Philosophy*. Princeton. Princeton University Press. p. 11

Arneson, Richard. 1991. *Liberalism, Distributive Subjectivism, and Equal Opportunity for Welfare*. Philosophy & Public Affairs. Penn. Temple University Press

Arneson, Richard. 1989. *Equality and Equal Opportunity for Welfare*. Philosophical Studies 56.

¹⁰ Lippert-Rasmussen, Kasper. *The Metric of Intergenerational Justice* lippert@ps.au.dk. p. 7

¹¹ Gardiner, M. Stephen. 2010. *Ethics and Climate Change: An Introduction*. WIREs Climate Change 1. p. 56

Tyler, Cowen. 1997. *Discounting and Restitution*. Philosophy & Public Affairs. Vol. 26. (No.2). pp. 171-172

- ¹² Shue, Henry. 1992. *The unavoidability of justice*. În Hurrell A, Kingsbury B. *The International Politics of the Environment*. Oxford. Oxford University Press. pp 373-397
- ¹³ Gardiner, M. Stephen. 2010. *Ethics and Climate Change: An Introduction*. WIREs Climate Change 1. p. 56
- Tyler, Cowen. 1997. *Discounting and Restitution*. Philosophy & Public Affairs. Vol. 26. (No.2). p. 57
- ¹⁴ Face referire la „clauza lockeană” care spune că trebuie să lăsăm generațiilor următoare o cantitate la fel multă și la fel bună ca atunci când am găsit-o Locke, John.(1924). *Two Treatises of Government*. London: J. M. DENT & SONS LTD. NEW YORK: E. P. DUTTON & CO. INC. pp.130-131
- ¹⁵ Steiner, Hillel. 2000. *The Rights of Future Generations*. New York. St. Martin's Press. pp.159-164
- Mazor, Joseph. 2010. *Liberal Justice, Future People, and Natural Resource Conservation*. Philosophy and Public Affairs Vol.38 (No.4). pp. 381,385
- ¹⁶ Barry, Brian. 1989. *Democracy, Power, and Justice*. New York. Clarendon Press. pp.496-497
- Parfit, Derek. 1983. *Energy Policy and the Further Future: The Identity Problem*. în *Energy and the Future*. Douglas MacLean and Peter Brown.(1983) Totowa, N.J. Rowman and Littlefield. pp. 174-175
- Parfit, Derek. 1984. *Reasons and Persons*. Oxford. Clarendon Press. pp.351-379
- ¹⁷ Mazor, Joseph. 2010. *Liberal Justice, Future People, and Natural Resource Conservation*. Philosophy and Public Affairs Vol.38 (No.4). pp. 390-391, 407
- ¹⁸ Politici de mediu. Ghidul Politicilor Uniunii Europene (Nr.4). Institutul European din România. p. 10 http://www.ier.ro/sites/default/files/pdf/politica_de_mediu_brosura_nr.4_.pdf (accesat 7.02.2015)
- ¹⁹ Articolele legii Codului Silvic (Art.1-Art.139) și explicația lor sunt preluate integral din Legea 46/2008 actualizată. Codul Silvic <http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/> (accesat 5.02.2015)
- ²⁰ http://www.rosilva.ro/articole/prezentare_generala_p_178.htm(accesat 27. 02.2015)
- ²¹ http://mmediu.ro/file/17.11.2010_Programul-National-Impadurire.pdf (accesat 5.02.2015)
- ²² http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.14,73(accesat 3.03.2015)
- ²³ ibidem p.76
- ²⁴ ambele fonduri prezentate în Art. 91 din Legea 46/2008 actualizată a Codului Silvic și art. 88 din Legea nr.18/1991
- ²⁵ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.89-90(accesat 3.03.2015)
- <http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/> (accesat 5.02.2015)
- ²⁶ <http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/> (accesat 5.02.2015)
- ²⁷ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.15(accesat 3.03.2015)
- ²⁸ Ibidem pp.62-63
- ²⁹ Ibidem pp.13,63
- ³⁰ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf#p.99-101>(accesat 6.02.2015)
- ³¹ http://www.rosilva.ro/articole/volumul_de_lemn_ce_se_recolteaza_anual_din_paduri_p_93.htm (accesat 28.02.2015)
- ³² produse accidentale categ I reprezintă arboretele care sunt declarate ca fiind afectate de factori biotici și abiotici dăunători, fără a se întocmi documentațiile aferente sau fără a le supune aprobărilor de derogare
- ³³ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.10-11(accesat 3.03.2015)
- ³⁴ http://www.rosilva.ro/articole/paduri_private_p_213.htm (accesat 27.02.2015)
- ³⁵ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf#p.22,82-83>(accesat 6.02.2015)
- ³⁶ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.31(accesat 3.03.2015)
- ³⁷ Ibidem pp.63-64
- ³⁸ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf#p.101-102>(accesat 6.02.2015)
- ³⁹ <http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/> (accesat 5.02.2015)
- ⁴⁰ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf#p.102>(accesat 6.02.2015)
- ⁴¹ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf#p.14(accesat 3.03.2015)
- ⁴² <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf#p.103-104>(accesat 6.02.2015)
- ⁴³ <http://www.cjolt.ro/cjolt/gallery/legislatie/leg-213-1998.pdf> (accesat 1.03.2015)

<http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf> pp.104-15 (accesat 6.02.2015)

⁴⁴ <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf> Raportului de audit privind „Situția patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012” (accesat 6.02.2015) p. 17

http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf Raportului de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010 – 2013 (accesat 3.03.2015) pp. 9,11

⁴⁵ http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf Raportului de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010 – 2013 (accesat 3.03.2015) pp. 10-11, 34-35, 65

⁴⁶ ibidem pp.9-10

⁴⁷ ibidem pp. 13, 63, 76, 141

Bibliografie

1. Arneson, Richard. 1991. *Liberalism, Distributive Subjectivism, and Equal Opportunity for Welfare*. Philosophy & Public Affairs. Penn. Temple University Press
2. Arneson, Richard. 1989. *Equality and Equal Opportunity for Welfare*. Philosophical Studies 56.
3. Barry, Brian. 1989. *Democracy, Power, and Justice*. New York. Clarendon Press
4. Birnbacher, Dieter. 2006. *Responsibility for future generations –scope and limits*. în Handbook of Intergenerational Justice. Edward Elgar Publishing, Inc. Northampton.MA
5. Broome, John. 2008. *The Ethics of Climate Change*. *Scientific American*
6. Cohen, G. A. 2010. *On the Currency of Egalitarian Justice, and Other Essays in Political Philosophy*. Princeton. Princeton University Press.
7. Dworkin, Ronald. 2000. *Sovereign Virtue. The Theory and Practice of Equality*. Cambridge. London – Harvard University Press.
8. Gardiner, M. Stephen. 2010. *Ethics and Climate Change: An Introduction*. WIREs Climate Change 1.
9. Lippert-Rasmussen, Kasper. *The Metric of Intergenerational Justice* lippert@ps.au.dk
10. Locke, John. 1924. *Two Treatises of Government*. London: J. M. DENT & SONS LTD.
11. Lumer, Christoph. 2006. „Principles of generational justice”. în *Handbook of Intergenerational Justice*. Edward Elgar Publishing, Inc. Northampton.MA
12. Mazon, Joseph. 2010. *Liberal Justice, Future People, and Natural Resource Conservation*. Philosophy and Public Affairs Vol.38 (No.4).
13. Parfit, Derek. 1984. *Reasons and Persons*. Oxford. Clarendon Press.
14. Parfit, Derek. 1983. „Energy Policy and the Further Future: The Identity Problem”. în *Energy and the Future*. Douglas MacLean and Peter Brown. Totowa, N.J. Rowman and Littlefield
15. Rawls, John. 1971. *A Theory of Justice*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
16. Rawls, John. 1982. „Social Unity and Primary Goods”. în B. Williams, A. Sen. *Utilitarianism and Beyond*. Cambridge. Cambridge University Press
17. Shue, Henry. 1992. „The unavoidability of justice”. În Hurrell A, Kingsbury B. *The International Politics of the Environment*. Oxford. Oxford University Press
18. Steiner, Hillel. 2000. *The Rights of Future Generations*. New York. St. Martin's Press.

Surse web

19. http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/ro/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.4.4.html
20. Lorenzo Vicario & Marcelo Sosa-Iudicissa- Biodiversitatea, natura și solul (accesat 5.02.2015)
21. http://europa.eu/legislation_summaries/environment/general_provisions/132042_ro.htm Principiul precauției (accesat 5.02.2015)
22. http://www.ier.ro/sites/default/files/pdf/politica_de_mediu_brosura_nr.4_.pdf coord. Rodica Stănescu- Politică de Mediu (accesat 7.02.2015)

23. [http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/Codul Silvic Legea 46/2008 actualizat%C3%A2\(accosat_5.02.2015\)](http://legeaz.net/codul-silvic-legea-46-2008/Codul_Silvic_Legea_46/2008_actualizat%C3%A2(accosat_5.02.2015)
24. http://mmediu.ro/file/17.11.2010_Programul-National-Impadurire.pdfProgramul național de împădurire (accesat 5.02.2015)
25. <http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/economie7.pdf>Raportului de audit privind „Situția patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012” (accesat 6.02.2015)
26. http://www.curteadeconturi.ro/Publicatii/Sinteza_FF.pdf Raportului de audit al performanței modului de administrare a fondului forestier național în perioada 2010 – 2013(accesat 3.03.2015)
27. http://www.rosilva.ro/articole/prezentare_generala__p_178.htmAspecte generale privind fondul forestier, proprietate publică a statului, la data de 31.12.2013(accesat 27. 02.2015)
28. http://www.rosilva.ro/articole/paduri_private__p_213.htmPăduri private (accesat 27.02.2015)
29. <http://www.cjolt.ro/cjolt/gallery/legislatie/leg-213-1998.pdf>Legea 213 din 17 noiembrie 1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia(accesat 1.03.2015)